

10 Ιανουαρίου 2016

Άγ. Γρηγόριος, ο πράος και φιλόσοφος επίσκοπος Νύσσης (Αλέξανδρος Χριστοδούλου, Θεολόγος)

/ [Πεμπτούσια](#)

Άγιος Γρηγόριος ο Νύσσης (10 Ιανουαρίου)

Ο άγιος Γρηγόριος, γιος του αγίου Βασιλείου και της αγίας Εμμέλειας, αδελφός του Μ. Βασιλείου και της Αγίας Μακρίνας, γεννήθηκε γύρω στο 331 στην Καισάρεια της Καππαδοκίας. Ανατράφηκε μέσα στο κλίμα αρετής και ευσέβειας που καλλιεργούσαν οι τόσοι άγιοι της οικογένειάς του. Την θύραθεν παιδεία πήρε από τον πατέρα του, δάσκαλο της ρητορικής, αφομοίωσε απεριόριστες φιλοσοφικές, λογοτεχνικές και επιστημονικές γνώσεις και έγινε πρωτεργάτης της μεταστροφής της αρχαιοελληνικής παιδείας στον Χριστιανισμό. Βαπτίσθηκε σε νεαρή ηλικία, χειροτονήθηκε αναγνώστης και έγινε δάσκαλος της ρητορικής.

Όταν το 370 ο άγιος Βασίλειος έγινε αρχιεπίσκοπος Καισαρείας επέλεξε τον Γρηγόριο και τον τοποθέτησε επίσκοπο στην ταπεινή πόλη Νύσσα, παρά τις αντιρρήσεις του. Χωρίς τις διοικητικές ικανότητες και δεξιότητες που απαιτούνται εκκλησιαστικά ζητήματα, πολύ ταπεινός και αγαθός για να αντισταθεί στη δολιότητα κάποιων κακόβουλων ανθρώπων, γρήγορα έπεσε θύμα των ραδιουργιών των αρειανοφρόνων, οι οποίοι τον κατηγορήσαν ως μη κανονικώς εκλεγέντα και πέτυχαν διά του έπαρχου Δημοσθένη, δηλωμένου εχθρού των Ορθοδόξων, την καθαίρεση και τον εκτοπισμό του (376). Επανήλθε θριαμβευτικά στην Νύσσα δύο χρόνια αργότερα, όταν πέθανε ο Ουάλης. Δεν μπόρεσε όμως να απολαύσει την

ειρήνη παρά για λίγο καιρό. Ο θάνατος του αγίου Βα-σιλείου (αρχές 379), τον οποίο θεωρούσε πάντα περισσότερο ως πνευμα-τικό πατέρα παρά ως κατά σάρκα αδελφό, τον κατέστησε κληρονόμο και διάδοχο του υπέρμαχου της Ορθοδοξίας.

Τότε ο Γρηγόριος, ο φιλό-σοφος, ο πράος και συγκρατημένος, επιδόθηκε με ζήλο στον δογματικό αγώνα και επέβαλε σε όλους το κύρος του, χάρη στο βάθος της θεολογικής του σκέψης και στην ευγλωττία του.

Έλαβε μέρος στην Σύνοδο της Αντιόχειας και ανασκεύασε την αίρεση του Απολλιναρίου, ο οποίος δίδασκε ότι ο Ιησούς Χριστός δεν ήταν τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος. Κατάφερε δε να σταματήσει το σχίσμα που διαιρούσε την εκκλησία της Αντιόχειας για περισσότερα από πενήντα χρόνια. Έλαβε μέρος στη Β' Οικουμενική Σύνοδο πολεμώντας τους αρειανούς και πνευματομάχους. Ονομάστηκε Πατήρ πατέρων από την Ζ' Οικ. Σύνοδο. Ο αυτοκράτορας Θεοδόσιος, που τον ονόμασε «Στύλο της Ορθοδοξίας», τον τοποθέτησε πνευματικό του σύμβουλο και του ανέθεσε να εκφωνήσει τους επικήδειους λόγους για την σύζυγό του Πλακίλλα και την κόρη του Πουλχερία (385).

Γύρω στο 386 μπόρεσε επιτέλους να αφιερωθεί ολόψυχα στην πνευματική ζωή και τη διεύθυνση και διαποίμανση των μονών που ίδρυσε ο άγιος Βασίλειος. Συμπλήρωσε ορισμένα από τα ερμηνευτικά και θεολογικά συγγράμματά του, έγραψε πραγματείες μυστικής θεο-λογίας (Ομιλίες εις το Άσμα Ασμάτων, Ο βίος τον Μωυσέως, Περί του κατά Θεόν σκοπού), που διακρίνονται για το βάθος και το κάλλος των στοχασμών.

Κατά τον άγιο Γρηγόριο, προϋποθέσεις για την πνευματική τελειότητα, που είναι συνεχής ανοδική πορεία, είναι η συνεργασία κάθε πιστού με τη Χάρη του Αγίου Πνεύματος. Με-τέχοντας διά του βαπτίσματος στο Σώμα του Χριστού και διευρύνοντας αδιάκοπα την παρουσία του Κυρίου μέσα στην ψυχή διά των αρετών και στο σώμα διά των Μυστηρίων, μπορεί στο εξής να προοδεύ-σει ενούμενος ασυγχύτως με τον άπειρο Θεό.

Αφού ποίμανε το ποίμνιο του καλώς και οσίως εξεδήμησε προς Κύριον σε βαθιά γεράματα.